

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Серафимова, член на научно жури в конкурс за академична длъжност "доцент", обявен от Югозападен университет „Неофит Рилски” в ДВ, бр. 52/10.07. 2012 г.

Кандидат: д-р Мария Атанасова Фъртунова.

Процесът на приобщаване на България към Европейския съюз изисква непрекъснато модернизиране не само на образователният процес, но и на взаимоотношенията между хората. От своя страна динамиката на пазарните отношения налага промени в структурата и съдържанието на работната сила, усвояване на нови знания и професионални умения.

Ето защо, проблематиката на която е посветила своето биографично, професионално и интелектуално развитие д-р Фъртунова е пряко обвързана с нелеката задача, експертна, научна и изследователска, да се подобрят процесите на разгръщане и обмен на научен капитал на различни равнища в образователната система.

1. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Както е посочено в приложената справка, Мария Фъртунова учи и завършва такива учебни заведения Ленинградски държавен институт за култура (преименуван в Санкт-Петербургски държавен университет за култура и изкуства, магистър); Софийски университет "Св. Климент Охридски", (доктор), които свидетелстват за ориентацията и акцента върху специфичните научни и изследователски сфери, с които е свързана нейната последвала професионална

кариера.

В процеса на своята работа Мария Фъртунова осъществява интересни и полезни специализации и присъства на значими научни конференции.

Не е за пренебрегване ръководството на различни изследователски проекти между които, проект, „Модернизация на образованието”, свързан с управление на повече от осемдесет проекта, финансиращи висшите училища в областта на качеството и подобряване на управлението им.

От предложените от Мария Фъртунова публикации без да подценявам останалите, приемам като основни:

1. ***Висше образование и пазар на труда: дилеми и алтернативи***, монография, публикувана през 2012 г.;
2. ***Култура на предприемачеството*** (Учебно помагало за висши училища), публикувано през 2011 г.;
3. ***За културната среда на предприемачеството*** (статия в списание ***Социология и икономика***, 2012, № 2, с. 83 – 86.)

Съображенията ми са следните:

- Изследователският интерес е концентриран около многопластова проблематика.
- Разглеждат се сложни феномени в контекста на съвременната противоречива социокултурна ситуация.
- Избрана е многоизмерна изследователска перспектива, която обхваща различни нива на теоретично обобщение и анализ.
- Провежда се диференциран подход на тълкуване и интерпретация.

2. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Интерес представляват подробно описаните **нови инициативи** за проследяване на **реализацията на завършващите на пазара на труда**. **Проследяват се** мерките, които редица страни предприемат за **осигуряване и подобряване на качеството на образователните програми**. Посочва се, че почти всички европейски страни разработват своите национални квалификационни рамки, предназначени да се даде възможност на работодатели, учащи се и на широката общественост да се запознаят с пълния обхват на квалификациите в една държава.

Според Мария Фъртунова ефективното развитие на пазарната икономика в България *„изисква не само създаване на конкурентоспособно производство на базата на прогресивни технологии и форми за организация на стопанския живот, но и формиране на нов икономически менталитет, имащ в основата си високо ниво на култура. Подобен процес предизвиква необходимостта от придобиване от страна на предприемачите (ръководители, специалисти) на определени практически навици и умения, позволяващи във всички области на професионалната дейност обосновано да се формира съответното ниво на култура, насочено към развитие на духа на предприемаческата организация за благо на всички заинтересовани страни и техния общ прогрес.“*

Целта е да бъдат използвани в учебния процес иновативни форми за подготовка на специалисти, които се основават на активни методи на обучение.

Мария Фъртунова е учен, чиято професионална кариера е свързана с активна експертна и изследователска дейност като се стреми към прилагането на богатите възможности, както на социологическата, икономическата, философската, така и психологическата интерпретация. Проблемите, които поставя в центъра

на изследователския си интерес са уловени в динамика като описанието на отделните моменти, чрез които се разгръща съдържателно изследваната материя следва стриктно избрана концептуална схема.

Цялостната научна продукция на Мария Фъртунова се характеризира с:

- Разработване на подходящи механизми за преодоляване на несъответствията между системата на образование и изискванията на пазара на труда.
- Извеждане на показатели и параметри, които характеризират състоянието на системата за висше образование.
- Формулиране на тези, свързани с въвеждането на нови или по-усъвършенствани модели за висше образование.
- Очертаване на нови форми на взаимодействие между пазара на труда и висшето образование.

3. Критични бележки и препоръки

В някои от представените публикации (**За културната среда на предприемачеството (Социология и икономика, 2012, № 2, с. 83 – 86.)**) се съдържат интересни хипотези и тези, които са по-скоро поставени, отколкото разработени. Повечето проблемни кръгове, взети сами по себе си, отразяват една многослоеста реалност, която непрестанно изисква тълкуване и проблематизиране. Естествено не е възможно подобна многопластова и многоизмерна проблематика да бъде обхваната изцяло, но самият факт, че е направен опит за това е красноречив сам по себе си.

4. Заключение

На основание на посочените постижения и приноси моменти препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да изберат д-р Мария Атанасова Фъртунова на академичната длъжност „доцент”.

21.10.2012 г.

Благоевград

Рецензент:

(доц. д-р Мария Серафимова)